

התובע הצבאי

נגד

יששכר שדמי

אל"מ

האם יש להגיש משפט נגד אלוף-משנה יששכר שדמי אחרי שבית-המשפט הצבאי קבע כי הוא אחראי לפקודה אשר בגללה נשפטו בשבוע שעבר שמונה אנשי משמר-הגבול לתקופות מאסר ארוכות? "כן!" אנו-רו השבוע רבינו מאנשי-הציבור, בטענות כי

ח צר בית-המשפט דמתה לרחבת הדין כותל המערבי ביום תשעה באב, לפני ניתוק העיר העתיקה. אמהות מרטו את שער ראשון, אחיות החרישו שמים בצעקותיהן וסבתות ניסו לפרוץ את משמר השוטרים. אשי הבטחון הכריזו על מצב כוננות מלא. הם הקיפו בחגורת שוטרים את הדרם של שלושת השופטים, שזה עתה עזבו את האולם אחרי הקראת גזר הדין. חיילות ר' אנשי עזרה ראשונה ניסו להרגיע את קרובי הנידונים לתקופות מאסר ארוכות. "כולכם שקרנים! כל המדינה הזו!" צעקה אחתו של גבריאל דאהן, כשקרובי הנידונים האחרים צועקים אחריה: "בן-גוריון צריך את הקולות של הערבים!... כולנו נהיה ערבים... אכזרים שכמותכם, זה ישר זה?... חמש שנות מאסר רק בגלל שכן אדם נשאר בחיים... אני זורק את פנקס המיני לואים שלי... אני זורק את אות סינינו" לאט-לאט הוחזר הסדר על כנו. מכונות אסירים קטנה התקרבה אל חדר המעצר. סגן-אלוף, קצין המשטרה הצבאית

נאצית: תפיסת מערה במצוק הכרמל, הצופה על כביש תל-אביב-חיפה, הטרדת הטורף הממונע הנאצי ועיכוכו. בין משימה למשימה הספיק שדמי גם להיות חבר קיבוץ שדות-ים. אחרי ששוחרר משבעה חודשי מעצר בלאטרון וברפיח, שוחרר לחודשים מעטים לעבודה במשקו - וגויס עם פרוץ קרבות תש"ח כמפקד הגדוד החמישי של חטיבת הראל, בראשו השתתף במבצע נחשון, ומאוחר יותר כמפקד הגדוד השביעי במבצע חורב.

אחרי המלחמה עבר שדמי לתפקידי הרכה. הוא שירת לציור של הרמטכ"ל הנר-כחי רבי-אלוף חיים לסקוב, שפיקד אז על קורס המג"דים הראשון, כששדמי משמש מדרך ראשי באותו קורס.

של צה"ל וכעוזר ראש מחלקת ההורכה לפני חיל הרגלים, השלים שדמי את עליתו בסולם הדרגות בצה"ל, עד ל-יצאתו למסע ההשתלמות הנוכחי.

בצבא היה ידוע איסקה כבעל סגנון דיבור חריף במיוחד, דעות קיצוניות ותקיפות על

פיקה אישית על העברת הנידונים. בזה אחר זה יצאו מכונות המשטרה לדרך, כשפניהן מועדות אל תחנת המיון לאסירים בכלא רמלה. אחרי שבית-המשפט הצבאי גזר תקופות מאסר ארוכות לשמונה הנאשמים שהורשעו, ושלל מהם את דרגותיהם, חדלו הנידונים להיות אסירים צבאיים. הם הפכו לאסירי מדינה רגילים לכל דבר.

למחרת המשפט, בעוד שסניגורי הנידונים ישבו רכונים על שולחנות עבודתם להכין את כתבי הערעור לבית-הדין הצבאי העליון, הופנתה תשומת-לבם של כל תושבי המדינה לעברו של אלוף-משנה יששכר ("איסקה") שדמי, האיש ששלושת השופטים כיתבו אליו את זקוריו ביקורתם, קבעו בפסקדינם כי הוא הוא שחרג מסמכותו והוציא את הדין פקודה הגורלית, שהביאה במישרין לרצח. גם בגזר-הדין, אחרי שנימקו את החלטתם לנהוג במידת הדין החמורה ביותר כלפי שמונת האשמים, לא שכתו השופטים לציון את מידת אחריותו של שדמי, שלא היה נאשם במשפט: "... ישנם שיקולים חשובים אחרים (להקלת העונש מתחת לעונש מאסר עולם) והחשוב בהם הוא שאף אחד מן הנאשמים לא היה יוזם הפקודה, וכולם פעלו כמעבירי הפקודה או מבצעייה..."

יוזם הפקודה לא היה נוכח באולם בית-הדין. אף אחד גם לא היה יכול לפנות אל אלוף-משנה שדמי, על מנת לשאלו מה בדעתו לעשות אחרי שהשופטים מצאוהו אשם למעשה ברצח בכחנה תחילה, מבלי שהוא עצמו יוכל להתגונן או להביא ראיות להצדיקתו. כי אלוף-משנה שדמי, במקרה או שלא במקרה, נמצא אותה שעה הרחק מגבר לוח המדינה, בראשה של משלחת לימודים צבאית שיצאה כדי ללמוד שיטות חדשות בהפעלת חיל הרגלים בצה"ל.

***
סגנון דיבור חריף

יששכר שדמי (36), חבר קיבוץ שדות-ים (קיסריה) של הקיבוץ המאוחד, בנו של אלוף-משנה חנן שדמי, מי שהיה ראש בית הדין העליון לערעורים והינו היום ראש המוסד לביקורת של מפא"י - החל את הקאריירה הצבאית שלו בימיו הראשונים של חיל הנוטרים היהודי המנדטורני. בן למשפחת איכרים במנחמיה גדל איסקה שדמי, כשתחוש הבטחון משמשת נר לכל מעשיו. בגיל צעיר הצטרף שדמי הבן לחיל הנוטרים, עבר קורס מכ"ים של ההגנה, הצטרף לפלמ"ח וקיבל על עצמו תפקידים צבאיים שהיו קשורים בפלישתו האפשרית של הצבא הנאצי לארץ-ישראל. תפקידו של שדמי, במערך הפלמ"ח למקרה של פלישה

הצורך ב"יד חזקה",

התרשם מי שאינו מכירו (את שדמי)."

סגנון הדיבור של שדמי היה תמיד הסגנון החריף ביותר. כזה היה גם סגנון פקודותיו לרבי-סרן שמואל מלינקי, ביום בו פרץ מבצע קדש. "אללה ירחמו!" אמר שדמי למלינקי, שרצה לדעת מה יהיה גורלם של הכפריים שיחזרו לכפרי המשולש מבלי שידעו כי עוצר פתאומי הוטל בכפריהם. "בלי סנטימנטים... מוטב שיהיו כמה ככה..."

מסתבר שבניגוד לאלוף צור, שהכיר את שדמי ואת סגנונו, לא ידע מלינקי כי עליו להתחסל לזכרו מפקדו, אדם מבוגר ואב ל-ארבעה ילדים, כאל מי שאינו אחראי לדי-בריו ולסגנונם. התוצאה היתה גוראה הר"ב יותר מטעות סגנון רגילה: 43 קברים.

אשתו והוריו של הנא

בסוף השבוע נודע כי שדמי נס בדרכו חזרה לישראל. תחת לחץ דעת הקהל ושל מרבית המפלגות דרשו את העמדתו המיידית של שדמי, פט,

הודיע דובר צה"ל כי הפרקליטות החלה כבר לטפל בחומר הנמצא ביד פסק-הדין, נגד שדמי. "אין לנו ספק עצמו יתבע את העמדתו לדין ללא חמקות," כתב למרחוב, עתון הקיבוץ חד, שרק יומיים קודם לכן פרס חריף השולל את הצורך בהעמדתו

המושג התערב

לדושת השופטים קבעו עצם הטלת העוצר על כפרי היה בלתי-חוקי, בצורה ובדרך ב אותו שדמי ביום פרוץ מבצע קדש מלינקי היה ממונה על ביצוע "בלי מעצרים", פקד עליו שדמי בלתי-חוקית נוספת.

שדמי לא היה רשאי להטיל על לפי החוק, אחד מחוקי ההגנה המנהוגים עדיין בישראל, למרות בשעתו במכון נגד הישוב היהו שלטון המנדט, רשאי רק המפקד של כל איזור להטיל עוצר על אזו מתגוררים באותו איזור. מפקד זה ו אלוף זלמן מרט, המושל הצבאי ש התכוון, מרט, מסתבר מהוך עדות המשפט, לא ידע כלל על העוצר עד הודיע לו על כך, אחרי שפקד לה הסכים מרט

העוצר אחרי שנכנס כבר לתפקו נפשו עם צורת ביצועו ושעות הטל ברר כי גם אלוף צבי צור, שהסכים העוצר אחרי ששדמי פנה אליו וה כי בדעתו להטילו,

על הקשר הישיר שבין הטלת ה בלתי-חוקי לבין טבח כפר קאסם סגן-אלוף מרט בעדותו בפני בית-צבאי, אחרי שהקדים וסיפר כי מצ לבקר אישית במפקדתו של מלינקי שחשש לדרך ביצועו של העוצר: "... אני חשבתני שזה מתפקדי ולהסביר על המדיניות של החלטתו הזאת, כי ידעתי שהשופטים בגיז קשורה בהתנהגות הצבא כלפי הערבית ואני הרגשתי עצמי ח

שדמי מעיד חמשה ימים רצופים העיד אלוף-משנה יששכר שדמי במשפט הרצח בכפר קאסם. מפקד החטיבה אליה סופח גדודו של מלינקי ניסה להטיל את האשמה כולה על צווארו של פיקודו, ניסה להתחמק מכל אחריות. בפסק-הדין נאמר בפירוש כי "אל"מ שדמי שיקר בעדותו.